

UUTISKIRJE

Raamatun kertomuksia kolmelle kielelle

Hilkka Arminen
SIL P.O.Box 1(99)
Ukarumpa EHP 444
Papua New Guinea
 Hilkka_Arminen@sil.org
 p. +675-7268 7104

Kuvassa tarkistan yhtä muno-tiimin kertomusta, koronan takia työ tehdään ulkona

kuva Christina Edmondson

Viime vuosi jatkui outona koronan merkeissä. Marraskuulle maan eteläosaan suunniteltu konsultti tarkistus siirtyi, kun tiimin pääkääntäjä oli vihdoon 9 kk odotuksen jälkeen saanut pienet tyttärensä takaisin kuolleen vaimon sukulaisilta, jotka eivät hyväksyneet miehen uutta avioliittoa. Yritän tarkistaa maiadomu-kielen Vanhan testamentin tiivistelmää nyt maaliskuussa. Maan sisäisten lentojen saaminen on vaikeaa, koska SIL lentää vain tarpeen mukaan. Niinpä maaliskuun reissu venyy kuudella päivällä, mitkä tosin saattavat olla tarpeen, kun saarella asuviin maiadomun puhujiin on vaikea saada yhteyttä. Puhelinverkko ei yllä sinne asti.

Tammi-helmikuussa jatkoimme munon, onen (southern ja inebu-murteet) ja autun kielen raamatunkertomusten kääntämistä. Muno-tiimi oppii nopeasti, heistä huokuvat Pyhän Hengen lahjat rakkaus, rauha, ilo, ystävällisyys, hyvyys jne. Heidän kanssaan on ilo tehdä työtä, ja he antavat myönteistä palautetta, mikä on Papua-Uusi-Guineassa aika harvinaista. Sananlaskujen luvun 6:1-5 kanssa tuli vähän ongelmia, kun viidakossa heistä kukaan ei ollut ottanut pankkilainaa, ja lainan takaaminen oli ihan vieras ajatus. Snl 23:29-35 he yrittivät ensin saada juopon parantamaan tapansa, ennen kuin selvisi, että hän vain halusi lisää viinaa, vaikka oli vielä ympäripäissään. Muno-tiimissä on myös kolme naista, jotka oppivat kertomukset hienosti ja esittävät ne selkeästi ja elävästi, ihan kuin parhaan suullisen kääntämisen esimerkkinä. Monta kertaa tarkistaessa tiimi nauroi ääneen. Annoin heille mukaan kertomusten opettajille kootut taustatiedot, sillä tämä ryhmä pitää raamatunkertomuskerhoja kylissään ja haluaa oppia uusia tarinoita.

Myös kurssin viimeinen, aakkosten suunnittelulle omistettu viikko sujui heidän osaltaan hyvin. Heillä on yksi välivokaali, suomen ö:n ja y:n välillä, jonka he merkitsevät: ', sillä se on lyhyt, ihmisten mielissä mitätön. Muuten aakkoset ovat helpot, vain 18 äännettä kaiken kaikkiaan. One-kielen aakkoset jännittivät meitä etukäteen, sillä heidän kielensä on tonaalinen (sävelkorkokieli), mutta he olivat jo tottuneet merkitsemään korkean toonin pitkällä vokaalilla – hyvä niin. Autun puhujat sen sijaan tuottivat aitoa päänvaivaa. He kysyivät mentoriltaan, miksei jokainen saa kirjoittaa omalla tyylillään, osaahan kukin lukea omaa tekstiään. Me ulkomaalaiset intimme, että kirjallisen tekstin tarkoitus on kommunikoida muiden kanssa.

UUTISKIRJE

Sam Smucker tarkisti autu-kielen kertomukset. Koska Sam on käännöskonsulttikoulutuksessa, joko minun tai Nafian Saremon piti istua seuraamassa hänen työtään, jotta voimme antaa siitä raportin käännöskoordinaattorille.

Autu tarjosi haasteita. Tarkistus vei nelinkertaisen ajan muno-kielen verrattuna ja tulos oli silti heikompi.

Autulaisten kulttuurissa valehdellaan usein, koulutustaso on matala ja raamattutietous heikkoa. Siksi he eivät opi oppitunneilla helposti uutta. Kaikki pitää tarkistaa usealta ihmiseltä. Esimerkiksi Jeesus nousi ylös kuolleista keskiviikkona, pidginiksi Trinde, kolmas päivä. Ja Joosef Ariamatialainen oli Jeesuksen isä, molemmat Joosefeja. Ja juutalaiset viettivät pääsiäistä Jumalan tulevan hyvän työn kunniaksi - Egyptistä lähdöstä ei tainnut kukaan autun puhujista tietää mitään. Aluepastori laittoi Jeesuksen rukoilemaan Getsemanessa parin kolmen kilometrin päähän: se kivenheitto oli olympialuokkaa! Me konsultit, kouluttajat ja mentorit väsymme aika lailla heidän kanssaan ja mietimme vakavasti, vieläkö kutsumme heidät seuraavalle kurssille. He saavat tulla, mutta heille annetaan helpompia kertomuksia, eivätkä he enää saa itse koskea tietokoneeseen. Kun heidän mentorinsa oli kahden tunnin väynnön jälkeen saanut kaksi lausetta kuntoon ja lähti varmistamaan asian käännöskonsultilta, hän vannotti lähtiessään, etteivät saa muuttaa mitään, mutta eivätkö he vain menneet äänittämään ne lauseet uudelleen, ja väärinhän ne menivät.

Autun kielessä on vain pari konjuktiota (sitten, ennen), joten monen asian ilmaiseminen selkeästi on vaikeaa. Kieli on myös äärettömän nopeaa, lähinnä konekivääriltä. Kun tekijä on alussa ja pääverbi (teonsana) kolme lausetta myöhemmin, niin joko takaisinkääntäjä unohtaa, kuka homman teki tai mitä hän teki, mikä teki kertomuksista joskus tosi hankalia ymmärtää. Lisäksi takaisinkääntäjät katsoivat kääntäjiin ja toivoivat ei-verbaalisia vinkkejä, mitä heidän pitäisi sanoa, sen sijaan että olisivat vain kääntäneet, mitä tarinassa sanottiin. Tämä oli kuin suokävelyä ajatuksen tasolla. Rukoilkaa, että autu-osallistujien käytös muuttuu touko-kesäkuussa. Siitä hyötyisi koko kieliryhmä. Jumala voi muuttaa niin heidät kuin meidätkin!

Hilikka

Hilikka Arminen

Raamatunkäännöstyössä Papua-Uusi-Guineassa vuodesta 1997, uratin kielen parissa 2001 alkaen.

Rukousaiheet

- Rukoillaan, että maiadomu-kääntäjiin saadaan ajoissa yhteys ja Vanhan Testamentin panoraama tarkistetuksi maaliskuussa
- Kiitos muno-kielen innokkaista oppijoista ja hyvistä tuloksista Oral Bible Translation-kurssilla
- Rukoillaan mielenmuutosta autu-ryhmälle